

Tiengemeten

Ad van den Berg

Merellaan 192, 2902 JK Capelle aan den IJssel

“Have you ever been to Aviemore? Don’t go there, you’ll die up there”. Deze tip ontvingen Anneke en ik een jaartje of 25 geleden van een bereisde Engelsman tijdens een wintersportvakantie in Zwitserland. Wie bekend is met het weinig menslievende Schotse klimaat en de kale bulten van de Cairngorms zal zich een voorstelling kunnen maken van de mogelijke ontberingen op de ijzige hellingen in het bedoelde ski-oord.

Waarom zou het dromerige, onder de Hoeksche Waard gelegen eiland Tiengemeten deze associatie bij me oproepen? Misschien de gedachte dat dit in vroeger dagen de plek was waar schepen van overzee in quarantaine geplaatst werden om de opvarenden van hun enge pukkeltjes af te laten komen, en vanwaar sommige ongelukkigen wellicht zelfs nooit meer terugkeerden. Niets wees echter op dreigend onheil bij het bezoek van de Paddestoelenwerkgroep Oud-Beijerland aan dit mycologisch nog onontgonnen eiland. Nou ja, helemaal onontgonnen was het niet. Het karteringsbestand leerde dat Mirjam Veerkamp er op 4 november 1987 in een nog jeugdig enthousiasme een Bleke Elenzompzwam (*Alnicola escharoides*) had genoteerd. De vijfde verjaardag van onze werkgroep in 2002 was een mooie gelegenheid om van de reguliere excursie een feestelijk dagje uit te maken en deze uniforme soortenlijst wat aan te vullen.

Op een warme augustusdag zette een coulante pontbaas ons in luttele minuten over naar een wereld met alleen wat resterend landbouwverkeer, een gebied dat onder gezag van Natuurmonumenten langzaam wordt ‘teruggegeven aan de natuur’. Hopelijk levert dat wat op voor de paddestoelen, want erg indrukwekkend was de wandeling tussen de bijna verlaten akkers wat dat betreft niet. Hier en daar toch een rimpelend hoedje in de berm, of wat staand of liggend hout getooid met een warmteminnende Populierenleemhoed (*Agrocybe cylindracea*), een Bleke borstelkurkzwam (*Coriolopsis trogii*) of zelfs een Waaiertje (*Schizophyllum commune*). En onze Mels Huisman is altijd wel goed voor een paar Asco’tjes zonder Nederlandse naam.

Bij de heersende droogte zou in de slikken aan de zuidrand toch nog wel het één en ander te vinden moeten zijn? Tussen het gras vertoonden zich zowaar een Dooiergele mestzwam (*Bolbitius vitellinus*) en een Isabelkleurig breeksteeltje (*Conocybe lactea*) en op een grashalm bovendien de mooie Witte halminktzwam (*Coprinus urticicola*). Maar allengs werd duidelijk dat we niet alleen de weersomstandigheden tegen hadden: dit gebied stond onder controle van terroristen. We hadden het domein van de muggen en de dazen betreden. Hun aanwezigheid in de smalle doorgangen tussen de hagen van riet en guldenroede was volstrekt niet compatibel met het zoeken naar paddestoelen, laat staan het bekijken of fotograferen van een toevallige vondst. Beschermd door allerhande stukken textiel en afschrikwekkende smeersels moest er worden voortgemaakt om de aanslagen zo veel mogelijk af te wenden. Wat een verademing om weer tussen de stoffige akkers te staan!

Het laatste deel van de wandeling over een noordelijke dijk met wat leuke graslandjes dreigde zowaar toch nog mycologisch interessant te worden, maar we durfden de coulance van de pontbaas niet uitputtend te testen. Het bezoek aan de slikken was doorstaan, in het haventje stond geen oude chirurgijn om ons vanwege onze afzichtelijke builen tegen te houden, en de lengte van de soortenlijst van Tiengemeten was van één op dertig gebracht.

Goede redenen om ons aan de wal te laven in Nora's Theetuin, onder het weelderige lover, en bij een pot geurige Darjeeling van de koele hellingen onder de altijd besneeuwde toppen van de Himalaya.

Stampersplaat

Nico Dam

Hooischelf 13, 6581 SL Malden

Een vlek in de Grevelingen, amper een vierkante kilometer groot, met wat grasland, omzoomd door struweel. Veel doorkijkjes, die allemaal eindigen bij water. Veel wilgen ook, en wat berken, en allerlei struiken met stekels die niet alleen ons maar ook het overgevoerde vee nauwelijks doorgang boden. De excursie richtte zich dan ook vooral op de graslanden en de randen van het struweel. Dat leverde alles bij elkaar 44 soorten op, waaronder, niet tot ieders genoegen, acht soorten Gordijnzwammen. Soms heel fraaie, zoals Gegordelde gordijnzwam (*Cortinarius trivialis*), dan weer heel saaie. Vooral van de kleine bruintjes werd je stapeldol, want die stonden er erg veel, en zagen er allemaal weer een beetje anders uit. Veel van de deelnemers waren er van overtuigd mij een groot plezier te doen door met steeds meer grote collecties van die kleine dingen aan te komen en ik kwam dan ook erg blij thuis. Uiteindelijk bleek er gelukkig geen enkele reden te zijn om ze niet allemaal Kleine moerasgordijnzwam (*C. helobius*) te noemen, en dat stelde het gemoed weer enigszins gerust. Andere opmerkelijke vondsten waren Wilgenvezelkop (*Inocybe salicis*), Papegaaizwammetje (*Hygrocybe psittacina*, de enige wasplaat in de graslanden), Slijthoedhertenzwam (*Pluteus ephebeus*) en Slijmrandkaalkopje (*Psilocybe liniformans*). Jammer, kortom, dat je een boot nodig hebt om er te komen. Die wilgenbosjes zijn de moeite waard om vaker te bezoeken.

Literatuur

- Arnolds, E.J.M., Kuyper, Th.W. & Noordeloos, M.E. 1995. Overzicht van de paddestoelen in Nederland. NMV.
- Arnolds, E.J.M., Kuyper, Th.W. & Noordeloos, M.E. 1996. Overzicht van de paddestoelen in Nederland. Supplement 2. NMV.
- Arnolds, E.J.M. & van Ommering, G. 1996. Bedreigde en kwetsbare paddestoelen in Nederland. Toelichting op de Rode Lijst. Rapport IKC Natuurbeheer nr. 24. Wageningen.
- Beringen, R. 2002. De flora van IJsseloog: nieuw land voor het eerst geïnventariseerd! Gorteria, jaargang 18 nr.2/3. Nationaal Herbarium Nederland, Leiden.
- Heller, A. 1999. Mykologischer Exkursionsbericht 1999, Teil 2. Memmert: Eintägige mykologische bestandsaufnahme. Ongepubliceerd Rapport.
- Heller, A. & Keizer, P.J. 1999. Mycologische notities over Borkum en Rottumeroog. Coolia 42(2): 73-85.
- Keizer, P.J. & Heller, A. 1999. Mycologische schets van Rottumeroog en Rottumerplaat. Coolia 42(2): 86-96.
- Nederlandse Mycologische Vereniging. 2000. Verspreidingsatlas. Kaartenbijlage bij het Overzicht van de Paddestoelen in Nederland. Nederlandse Mycologische Vereniging, Baarn.
- Veerkamp, M.T. 1992. Paddestoelen in de provincie Flevoland. Rapport van de Nederlandse Mycologische Vereniging, Biologisch Station Wijster.
- Zanen, G.C.N. van, Van der Aa, H.A. & Bremer, P. (redactie). 2000. Paddestoelen in Flevoland. Werkgroep Mycologisch Onderzoek IJsselmeerpolders, NMV. KNNV Uitgeverij.